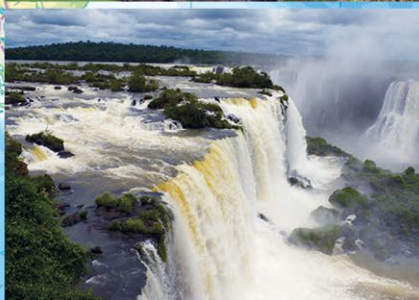
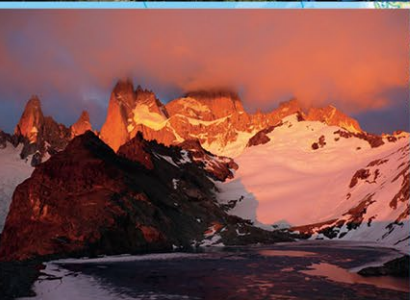
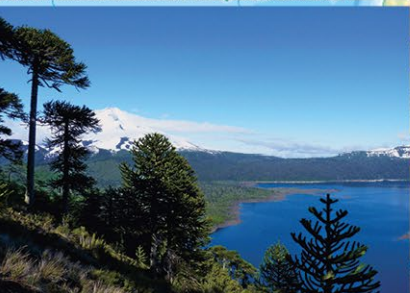

**CESTY
ZA OCEÁN**
EVA ZÁHROBSKÁ

GRADA

**CESTY
ZA OCEÁN**
EVA ZÁHROBSKÁ

ÚVOD

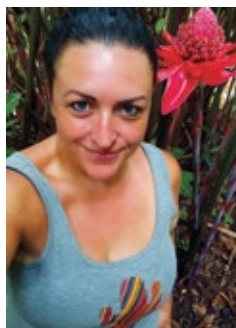
Kdo navštívil země Latinské Ameriky, ví, že tamní různorodá příroda, milí lidé, vynikající jídlo a pohodová atmosféra vytváří neodolatelnou kombinaci, kterou si člověk hned zamiluje, takže už pak ani jinak cestovat nechce. A kdo to neví, tak se to dozví z našeho příběhu a po přečtení této knihy možná zakoupí letenky do Mexika nebo do Guatemaly. Ti odvážnější třeba rovnou do Nikaraguy.

V roce 2011 jsme s krosnami na zádech projeli veřejnou dopravou 12 zemí. Ukázalo se, že šest měsíců bylo zoufale málo, a proto se teď znovu do jednotlivých zemí vracíme i s dětmi. Když se kluci narodili, myslela jsem, že jsme cestování s batohem pověsili na hřebík a čekají nás „jen“ rodinné dovolené u moře. Ani by mě nenapadlo, že s dětmi zanedlouho budeme cestovat stejně jako dřív. S krosnou na zádech, různými dopravními prostředky a hlavu večer složíme ve stanu na neobvyklých místech. Cestování mají kluci zřejmě v krvi a kromě pár drobných změn prozkoumáváme Latinskou Ameriku dál. Je to až neuvěřitelně snadné.

Hoši jsou čiperní neposedové a cílem našeho snažení je nekazit jim radost ze života a ukázat jim krásy světa. Ať už si tu přečtete cokoli, vězte, že děti milujeme a chceme pro ně to nejlepší. Doufám, že je cestování naučí trpělivosti, nadhledu a do života si ponesou to, že každá situace má řešení a že ke štěstí a spokojenosti člověku stačí málo.

Pokud děti ještě nemáte, nebo je naopak máte dospělé, nemusíte se bát, že byste se na následujících řádcích nedozvěděli nic zajímavého. Stejně cesty jako my s dětmi můžete podniknout bez dětí a nudit se na dětském hřišti nebo na pláži u báboviček z písku rozhodně nebudete. Doufám, že knížka nadchne dobrodruhy k dalším cestám a motivuje k výpravě do džungle ty, kteří zatím neměli odvahu cestovat na vlastní pěst. Není na tom nic složitého. Navíc bych ráda ukázala „bývalým baťůžkářům“, že s dětmi sranda vůbec nekončí – naopak.

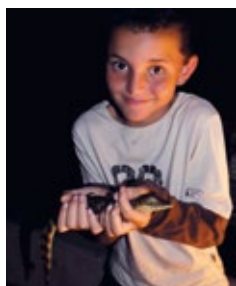
CESTOVATELSKÁ SESTAVA

Já, **EVA** (*1982), jsem vystudovala Mezinárodní obchod na VŠE a pracovala jsem deset let v korporátním bankovníctví. Jelikož mi v našem malém městě byla znalost korporátního bankovníctví pramálo platná, začala jsem radši dovážet barevné zboží z procestovaných zemí pro svůj Latamer.cz. Nejvíc mě baví pozorovat zvířata v džungli a miluju pestré jihoamerické látky.

PETR (*1980) také vystudoval Mezinárodní obchod na VŠE. Od dětství se věnoval alpskému lyžování. Účastnil se zimních olympijských her, mistrovství světa, bodoval ve Světovém poháru a několikrát vyhrál Evropský pohár. Po půlročním cestování si založil vlastní tréninkovou skupinu Záhrobský racing a slaví úspěchy s malými i velkými závodníky. Rád zdolává vrcholky hor a ochutnává místní speciality.

JENDA (*2013) je chytrý a vtipný kluk se zájmem o auta, stroje a techniku, občas trochu svéráz a mrzout. Do cestování se moc nehrne, ale když ho donutíme odtrhnout se od lega a autodráhy, nakonec se mu všude líbí. Zbožňuje adrenalinové zážitky a ničeho kromě očkování se nebojí.

JIŘÍK (*2015) je veselý a nadšené dítě, cestování si užívá. Jako ostatně všechno, co dělá. Je spokojený za každé situace a ze všeho má radost. Zatím. Miluje zvířata, hlavně želvy a opice, a jeho speciální dovedností je usnout na jakémkoli dopravním prostředku.

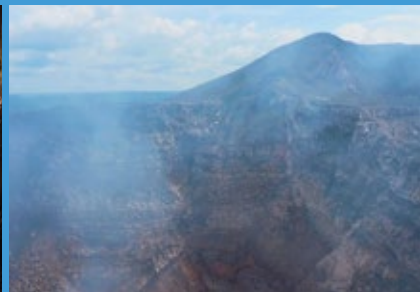
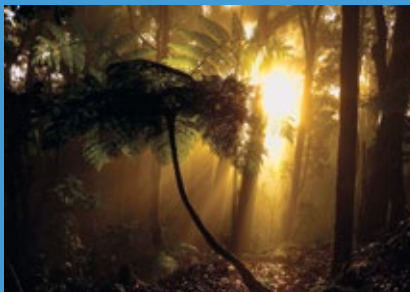
CESTOVATELSKÉ ZAČÁTKY

Když jsme se s Petrem v roce 2004 seznámili, spojoval nás kromě mnoha dalších věcí také kladný vztah k cestování, výletům, horám a turistice. Petr cestoval několik let každou zimu po lyžařských závodech, já jsem s rodiči hned po revoluci jezdila k moři ve stodvacítce.

Na vysoké škole mě v prváku rodiče vyslali na tři měsíce do Ameriky k dědovým kamarádům z války, díky čemuž jsem se dvěma vetšími stařečky projela Pensylvánií a Floridu.

Ve čtvrtáku v roce 2004 jsem se impulzivně cestou z oběda přihlásila na výměnný pobyt do Mexika. Studium pracovního práva na Technologickém institutu v Zacatepecu jsem příliš času netrávila. Místo toho jsem poznávala místní lidi, zvyky, přírodní krásy a učila se španělsky při popíjení cuba libre s mou mexickou rodinou. V Mexiku jsem nadobro propadla kouzlu Latinské Ameriky.

Společně jsme pak téměř každý volný víkend jezdili na výlety a naší specialitou se stávaly méně známé turistické cíle, pro které bylo typické překonávání různých terénních překážek (bahno, rákos, skály, ploty) a také „zkratky“, ty přinášely vždycky mnoho nezapomenutelných zážitků. Třeba když jsme se na Barrandově při hledání trilobitů omylem vyloupli na zahradě luxusní vily a plížili jsme se k bráně kolem francouzského okna, za kterým majitelé právě večeřeli. Na dovolenou jsme jezdili po Evropě (Norsko, Skotsko, Itálie, Španělsko), spali jsme v autě nebo v kempech, ale jinak jsme žádné zkušenosti s „baťůžkářstvím“ neměli.

PŮLROČNÍ CESTA STŘEDNÍ A JIŽNÍ AMERIKOU

(13. 7. – 28. 12. 2011)

Nápad na půlroční cestu po Střední a Jižní Americe přišel, až když se Petrova závodní kariéra v roce 2010 začala chýlit ke konci a plánovali jsme, co dál. Shodli jsme se, že nebudeme zbytečně utrácet za letenky tam a zpátky do jednotlivých zemí a spojíme to v jednu velkou cestu. Nápady a plány, mnohdy přemrštěné a megalomanské, jsou moje doména, Petr je usměrňuje a pomáhá realizovat. V práci jsem díky skvělému šéfovi dostala neplacené volno, Petr dozavodil, a tak nám nic nebránilo uskutečnit cestu snů.

Neměli jsme s takovou cestou žádné zkušenosti, ani kvalitní vybavení. Koupili jsme si pořádné pohorky, objemné batohy, teplé a lehké spacáky a spoustu dalších věcí. Samozřejmě jsme se také nechali naočkovat – břišní tyfus, žloutenka typu A a B (ta se hodí i do tramvaje), vzteklna a do některých zemí byla v té době povinná žlutá zimnice. Je potřeba začít včas, protože mezi očkovacími dávkami jsou poměrně velké rozešty. Docházeli jsme k milé paní doktorce, která si oblíbila především Petra. Při první injekci uchopila jeho svalnatou paži a prohlásila: „To se mi to bude píchat!“ Vždycky nás ráda viděla, teda mě pravděpodobně ne, ale díky Petrovým svalům jsme dostali třeba očkovací průkazy zdarma a další slevy.

Také jsem chtěla zlepšit svoji fyzičku. Za Petrem jakožto profesionálním sportovcem s namakanými lyžařskými stehny, dokonalými břišáky a fantastickou kondicí jsem se často vlekla s vyplazeným jazykem a byla na pokraji zhroucení. Využila jsem tedy výhody osobního trenéra zdarma a poprosila ho, jestli by se mnou nezahájil profesionální přípravu. Petr znal moje možnosti a připravil mi pěkný, přiměřený trénink. Ovšem podcenil můj absolutní nedostatek disciplíny, vůle, silný odpor a nepřizpůsobivost, s jakou se zřejmě ve sportovním světě ještě nesešel. Když po mně při prvním kruhovém tréninku chtěl klencáky a angličáky (něco jako dřep, klik, dřep a výskok a to všechno v rychlém sledu), odmítla jsem to s tím, že to je ponižující a že to dělat rozhodně nebudu. Moje fyzička tedy zůstala nadále nevalná.

Když si přípravnou fázi zpětně vybavím, řešili jsme a táhli některé věci úplně zbytečně. Cestování po Latinské Americe je velmi jednoduché a skoro nic nepotřebujete. Připravovali jsme se snad půl roku. Teď

Kráter sopky Santa Ana. (Salvador)

Papoušci ara. (Honduras)

cestujeme se dvěma dětmi na měsíc a balíme večer před odletem. Tolik k našim cestovatelským zkušenostem a přípravě před odjezdem. Nebyli jsme žádní protřelí cestovatelé, ale obyčejní nadšení turisté, kteří vůbec netušili, do čeho se pouští.

Od cesty uběhlo už 12 let, a tak si nevybavuji moc detailů. Ani to nebyla taková sranda jako na dalších cestách s dětmi. Tuto cestu tedy vezmeme stručně, doslova letem světem, bude stačit pár nejzajímavějších zážitků. O některé vás ale nemohu připravit.

Naši půlroční cestu jsme započali v červenci 2011 v Buenos Aires, hlavním městě Argentiny, odkud jsme měli na konci prosince i zpáteční letenku domů. V Argentině jsme navštívili nádherný Národní park Talampaya s červenými špičatými skalami a fosiliemi pravěkých živočichů. Pak Národní park El Rey, kde jsme podnikli blátivou cestu půjčeným autem přes několik brodů, píchli po cestě do džungle a poprvé viděli opice a tukany.

Původní plán jet z jihu na sever vzal záhy za své. Prý zrovna tento rok v Jižní Americe panovala nejkrutější zima za posledních 20 let a většina nádherných míst v Bolívii a Chile byla nedostupná. Chvilí jsme bezradně seděli nad průvodcem, pak jsme se na sebe podívali a řekli jsme si:

„No nic, vezmeme to obráceně. Místo z jihu na sever pojedeme ze severu na jih.“

Nejlevnější letenky byly do Salvadoru z peruánské Limy, kam jsme z Argentiny dojeli přes Chile autobusem. Na hranicích mezi Chile a Peru nás čekala první důkladná kontrola zavazadel. Zastihli nás zcela nepřipravené a neznalé poměrů. Celý autobus se musel vystěhovat, všichni vystoupili a jeden po druhém jsme předložili zavazadlo k detailní prohlídce. Salám zabalený u ponožek nenašli, ale záložní sušené maso na horší časy je vyložene pobouřilo. Nejdřív tedy nevěděli podle českých popisků, co to je. Pak vygooglili, že to je maso, a vypadalo to, že nás snad zavrou. Ten největší drsňák s opatrností technika v jaderné elektrárně otevřel všech 5 pytlíků a postříkal maso fialovým sajrajtem. Jelikož bylo uskladněno v Petrově batohu, byl podroben výsledku a začali s ním něco sepisovat. Na mě se tam mezitím culil druhý celník, asi ten „hodný“, tak jsem se chopila příležitosti a začala s ním flirtovat. V té době jsem měla o 30 kilo míň a byla jsem docela hezká, takže to mělo smysl a přineslo to kýžený efekt. Teď už bych ho musela spíš uplatit. Naučila jsem ho „Ahoj, jak se máš?“ a celník nakonec mávnul na toho „zlého“, ať se na to vykašle a pustí nás dál bez pokuty.

Na malém letišti v San Salvadoru nás přivítala celnice (žena, nikoli budova) jménem Karla Svenbad, jistě typicky salvadorské jméno. Salvador je nejmenší středoamerický stát, velký asi jako Morava. Leží u Tichého oceánu a na jeho území najdete dvacet sopek. V té době byl proslulý mimořádně vysokou kriminalitou, v současnosti na zlepšení pověsti usilovně pracují a výrazně podporují cestovní ruch. Prý už se tam tolik nevraždí. My jsme s ozbrojenými policisty vystoupali k modrozelenému kráterovému jezírku na vrcholu sopky Santa Ana a navštívili pomalovanou vesničku La Palma.

Pokračovali jsme do Hondurasu, který nás moc nenadchnul. Lidé se nám tu zdáli lehce nepřátelští. Navštívili jsme pro cizince velmi drahé ruiny Copán, kde se nám víc než pyramidy líbili barevní papoušci ara.

Jedním z největších honduraských zážitků byla túra v Národním parku Celaque, kde jsme úplně sami strávili noc ve stanu uprostřed tropického mlžného lesa. Za bubnování deště jsme naslouchali zvukům lesa

Svítání v mlžném lese na Cerro Las Minas. (Honduras)

a přemýšleli, co budeme dělat, až nám do stanu strčí hlavu puma nebo ocelot. Pod vrcholem nejvyšší honduraské hory Cerro Las Minas jsem ráno v probouzejícím se pralese vyfotila asi svou nejhezčí fotku v životě – stromové kapradí v ranním slunci.

Nezapomenutelný byl i oběd po cestě zpět v chatrči u Doni Alejandriny. To si tak jdete lesem, kručí vám v břicho a najednou se zjeví polorozpadlá chaloupka s vratkým stolečkem, křivou lavicí, čtyřmi hubenými psy s vypelchaným kožichem plným klíšťat. Z chaloupky se vynoří stará upravená babička, která vám nabídne oběd. Prostře na stůl ubrus, zatopí

pod kotlíkem, z chaloupky (nikoli z komína) se vyvalí kouř a za chvíli už nosí na stůl. Typický honduraský oběd – fazole, vajíčka, sýr, tortilly, avokádo a kafe. Z chaloupky postupně vylézali další a další lidé, kteří se na nás přišli podívat, celkem ještě šest členů rodiny. Starší pán přinesl desky s velkým nápisem „Lidé, kteří zde jedlí“, kde měl seznam strážníků od roku 2007. Napočítali jsme jen tři Čechy.

V hlavním městě Tegucigalpa bylo nebezpečno, rychle jsme zapadli do nejbližšího hotelu nevalného vzhledu. Řekla bych tak minus tři hvězdičky. Překvapilo nás množství zámků na dveřích pokoje, tři řetízky, dvě zašupovací západky a dva zámky. K večeru jsme si šli koupit jídlo a s hrůzou jsme sledovali, jak i všechny občůdky jsou vybaveny velkým množstvím zámků a zboží se prodává jen přes mříže. S ubývajícím paprsky sluníčka mizeli i lidé z ulic, až jsme na ulici zůstali úplně sami. Z postranních uliček se začaly vynořovat skupinky chlapíků a na pick-upech projížděly kolem malé gangy s baseballovými pálkami. Bleskově jsme zapadli do hotelu a zamkli všech sedm zámečků.

V Nikaragui nás jednoznačně nejvíc uchvátila sopka Masaya, jedna z tamních neaktivnějších sopek a zároveň jedno z mála míst na světě, kde se můžete podívat z okraje kráteru na žhnoucí lávu uvnitř. Kráter Masaya (635 m n. m.) a jeho dvojče Nindiri vznikly před 2500 lety, mezi tím došlo k mnoha erupcím. Původní indiáni věřili, že v kráteru sídlí čarodějnice, a vykonávali u jeho okraje rituální obřady. Španělskými dobyvateli byla později sopka přezdívaná „Brána do pekla“. Umístili ke kráteru velký kříž, aby ďábla vyhnali. V noci láva červenooranžově žhne a září, až oči přecházejí. Místní nám říkali, že vždycky se chvíli po erupci, kdy sopka chrlí kamení a velké množství plynů, nosí helmy a auta se parkují s klíčky v zapalování zadkem ke kráteru, aby mohli v případě nebezpečí všichni rychle odjet. Ale zhruba do týdne se od toho kvůli velkému množství turistů ustoupí.

Kromě pohledu na lávu nabízí Masaya ještě jednu pozoruhodnost, a to jsou papoušci, kteří hnízdí ve 300 metrů vysokých stěnách kráteru. „Pacifické andulky“ nebo také chocoyos (*Aratinga strenua*) se přizpůsobily jedovatým výparům a vždy ráno a večer je můžete pozorovat ve velkých hejnech, když vylétají za potravou a zase se vracejí zpět do hnízda.

Sopka Masaya. (Nikaragua)

Velký samec leguána. (Kostarika)

V Nikaragui jsme se ještě z Granady přeplavili na Isla Ometepe, vylezli na sopku Concepción a vypravili se do džungle u pevnosti El Castillo. Odtud jsme se po řece dostali do Kostariky, kam jsme se původně hodně těšili. Moc nás ale nenadchla a z plánovaných tří týdnů se staly pouhé čtyři dny.

Při útěku do Panamy jsme se ještě zastavili v Národním parku Cahuita. Tam to vypadalo jako na obrázku z kalendáře – pláže s až nechutně bílým pískem, kýčovitě azurovou vodou a naklánějícími se palmami. Ráj na zemi. Prales u pláže navíc ukrýval obrovské množství zvířat k pozorování. Lenochoďi, tukani, bazilišci, mývalové, nosálové, opice, hadi, na co si vzpomenete.

Mám osm dioptrií, nosím čočky, ale stejně blbě vidím. U cesty jsem zahlédla zvláštní žlutý lísteček, šla jsem blíž a říkala jsem si: „Co to asi je?“ Vtom mě zastavil pán jdoucí v protisměru, jestli jsem se nezbláznila, že to je mládě velmi jedovatého křovináře ostnitého. Jak jsem se pak dočetla, zas tak jedovatý není, je neúčinný a noční. Asi tam ještě dospával na lístečku. Někdy jsem sama sobě nebezpečná. Kostarika si to u nás

nakonec natolik vylepšila, že se sem ještě někdy v budoucnu musíme vypravit.

V Panamě nám hned na začátku učarovala rezervace Humedal de San San Pond Sak. V rezervaci se nachází velká záchranná stanice mořských želv. Na pláži se těsně po našem příjezdu vylíhly malé želvičky a mohli jsme je vypustit do moře. Božítku, já nikdy neviděla nic roztomilejšího, málem jsem se rozpustila blahem. Nepopsatelné, nezapomenutelné, neuvěřitelně krásné. V období od července do září zde kladou vejce a líhnou se karety pravé a karety obrovské, v dubnu a květnu karety obecné a v březnu kožatky velké.

Želvy v noci vylezou z moře na pláž, nakladou 60–80 vajec, hnízdo pořádně zahrabou a zase odplavou pryč. Strážci rezervace ráno na rozhrabaných místech hnízda vyberou, přenesou je do oploceného hnízdiště,

Národní park Cahuita. (Kostarika)

vejce spočítají a zahrabou do označeného hnízda. Zhruba po dvou měsících vypustí malé želvičky.

Mořské želvy to nemají jednoduché, dospělosti se dožije jedna z tisíce. Pytláci vybírají jejich hnízda na pláži a vejce prodávají do restaurací. Malé želvičky také často po vylíhnutí něco sežere nebo se dezorientují a zabije je slunce a horko. Větší želvy mohou být loveny pro svůj krunýř, ze želvoviny se ve Střední Americe vyrábí šperky. Případně se želvy zamotají do sítě nebo plastového pytlíku atd.

Další den jsme jeli pozorovat kapustňáky. Kapustňák je veliký mořský savec, dorůstá délky až 4 metrů a dosahuje váhy přes půl tuny. Přezdívá se mu také mořská kráva, protože se pase na řasách v mělké vodě. Strážci parku už den předem přichystali u dřevěné pozorovatelný banánové listy a banány, aby kapustňáky přilákali. Dojeli jsme tam loďkou a 4, slovy ČTYŘI hodiny jsme tam svorně leželi na břiše a tiše čekali. Nikdo se nesměl ani hnout. Kapustňáci nikde. Ticho začalo narušovat kručení v břiše všech zúčastněných. Nakonec jeden kapustňák připlaval, obrovský flek pod vodou si ukousnul kus listu a zase zmizel.

Pokračovali jsme na Bocas del Toro. Toto nádherné souostroví objevil v roce 1502 Kryštof Kolumbus, když hledal cestu k Pacifiku. Okamžitě se do karibského ráje zamiloval a spoustu míst pojmenoval po sobě. Žijí tu původní indiáni, Číňané a velkou část tvoří černošské obyvatelstvo, jehož předci sem byli přivezeni jako otroci z Afriky v koloniálním období. Mluví se tu zvláštní řečí – kreolsky nebo směsí angličtiny a španělštiny. Celé souostroví má velmi pohodovou a klidnou atmosféru, lidé bydlí v barevných domečcích na vodě, živí se rybolovem a turismem.

Na Isla Bastimentos jsme podnikli výpravu do nitra ostrova. Vyzvedl nás zamklý kapitán a svištěli jsme po moři kolem indiánské vesničky k úzkému kanálu. Ten byl obklopen mangrovníky, což jsou stromy s velmi rozvinutým kořenovým systémem. Rostou většinou v místech, kde se slaná voda mísí se sladkou, a chrání pobřeží před přílivovými vlnami, erozí a nečistotami. V mangrovnících žije spousta malých krabíků, ptáků, a jak jsme měli možnost pozorovat, i kajmani.

Vystoupili jsme uprostřed džungle a po chvíli prodírání se před námi vyloupila vysloveně rozkošná indiánská chaloupka s mladou indiánkou

V srdci ostrova Bastimentos. (Panama)

a dvěma hnědookými ušmudlanými kluky. Táta indián a průvodce jeskyní v jedné osobě ovšem nebyl doma, prý se za chvíli vrátí. Čekali jsme půlhodinku, nevrátil se. Kapitánovi už to bylo trapné, půjčil si baterky a rozhodl se, že výpravu do jeskyně zvládne sám. V kakaovém háji jsme chvíli pozorovali lenochoda. Víte, že když na lenochoda zapískáte, začne se rozhlížet? Myslí si chudák, že letí dravec.

Došli jsme ke vstupu do jeskyně, což byla černá díra, ze které vytékala menší řeka. Z otvoru vyletěl zmatený netopýr a kapitán se začal ošívat. Nejprve jsme se brodili vodou po kotníky a cestu nám osvětlovalo sluníčko od vchodu. Pak jsme se brodili vodou po stehna a před sebe už jsme viděli jen díky slabému svitu baterek. Proti nám létalo čím dál víc netopýrů a kapitán byl čím dál bledší a bledší. Dvě ze tří baterek přestaly

Odvážná výprava do jeskyně.
(Panama)

folia), roste v tropických lesích nebo podél mořského pobřeží. Její plody jsou považovány za všelék, působí blahodárně na imunitní systém, zlepšují paměť, trávení, pročišťují krev a optimalizují krevní tlak, působí jako antioxidant proti stárnutí, jako mírné antidepresivum a především se využívají jako podpůrný prostředek při léčbě rakoviny, prý zabraňují množení rakovinových buněk. To si prostě nemůžete nedat. My si šťávu z noni od té doby kupujeme i doma, akorát není tak silná jako čerstvě vymačkaná v domečku v džungli. Jako voda z kýblu ale chutná i tak.

Druhým silným panamským zážitkem byl výlet za velrybami. Dva italsí kluci nám na Isla Boca Brava nabídli, ať jedeme s nimi, že prý svým italským šarmem usmlouvali super cenu. Neměli jsme tušení, že se tam dají velryby pozorovat, a moc jsme tomu nevěřili. Po snídani nás vyzvedl opět velmi mlčenlivý kapitán, prokličkovali jsme ve člunu kolem malých

svítit, kapitán už dál nepokračoval a vedení výpravy převzal Petr. Vodu už jsme měli po prsa, foťák a mobil jsme drželi v plastovém pytlíku nad hlavou. Jeskyně byla neuvěřitelně krásná, všude velké krápníky a na konci tůňka s vodopádem, kde jsme se vykoupali. Potom jsme šli zpět za kapitánem. Tomu se viditelně ulevilo, že žijeme, a vylezlo z něj, že v jeskyni ještě nikdy nebyl a strašně, ale fakt strašně se bojí netopýrů.

U indiánky jsme dostali šťávu z noni. Noni vypadá hnusně, taková brambora s beďary, a chutná ještě hnusněji. Takhle nějak si představuju, že by chutnala voda z kýblu po vytření celého domu od půdy až po sklep. Rostlina se jmenuje morinda barvířská (*Morinda citrifolia*), roste v tropických lesích nebo podél mořského pobřeží. Její plody jsou považovány za všelék, působí blahodárně na imunitní systém, zlepšují paměť, trávení, pročišťují krev a optimalizují krevní tlak, působí jako antioxidant proti stárnutí, jako mírné antidepresivum a především se využívají jako podpůrný prostředek při léčbě rakoviny, prý zabraňují množení rakovinových buněk. To si prostě nemůžete nedat. My si šťávu z noni od té doby kupujeme i doma, akorát není tak silná jako čerstvě vymačkaná v domečku v džungli. Jako voda z kýblu ale chutná i tak.

Keporkak v Tichém oceánu. (Panama)

ostrůvků na širé moře. Náhle kapitán ukázal kamsi před sebe, zvolal: „La ballena! (Velryba!)“ a my jsme na obzoru uviděli nezaměnitelný velrybí vodotrysk nad hladinou. Vystřelil tím směrem docela velkou rychlostí. A co myslíte? Byla tam! Velká velryba. Úplně zblízka. Keporkak dosahuje délky 15 metrů a váží kolem 25 tun, živí se krilem a malými rybkami.

A do třetice všeho panamského... zážitek z Národního parku Soberanía blízko Panama City. Správce parku nám domluvil odvoz do srdce pralesa, prý tam je krásné místo na pasece u řeky, kde můžeme stanovat. Vyzvedli nás tři svérázní chlapíci. Obzvláště legrační byl ten nejstarší, který měl pod čepicí nacpanou haldu velkých listů a něco dost usilovně žvýkal. Chlapíci nás dovezli celkem hluboko do pralesa. Místečko bylo přímo u cesty v bahýnku v blízkosti řeky, pravděpodobně plné krokodýlů. Strávili jsme velmi horkou a zvláštní noc ve stanu. Zvuky džungle vám nedají spát.

Mravenečník mexický. (Panama)

Ráno jsme se vypravili po cestě ještě dál do džungle. Těsně vedle nás v křoví cosi zachrastilo. Rozhrnula jsem větve a tam metr ode mě na keři lezl mravenečník. Pokusil se o úprk, ale na tenké větvi se mu vůbec nedařilo otočit. Srandovně se tam chvíli v panice motal, až se mu konečně povedlo přelézt na vedlejší strom a zmizel kdesi v korunách. Skepticky jsem prohlásila, že mravenečníka už takhle zblízka asi nikdy neuvidíme. Petr jen suše odvětil: „Tak se podívej doleva.“ Přímo vedle nás, skoro jako kdyby se nám chtěl předvést v plné kráse, se procházel na větvi další, trochu větší a světlejší mravenečník. Tenhle se vůbec nebál, spokojeně si něco očuchával a nikam nespěchal. To byl zážitek, který nás společně s velrybami

přesvědčil o tom, že naším cestovatelským cílem nebude návštěva památek a dobývání vrcholů, ale spíš pozorování zvířat.

Vylezli jsme i na nejvyšší horu Panamy – sopku Barú a strávili čas v turistickém Boquete, Davidu a Panama City. Odtud jsme přeletěli do Ekvádoru, do světa Jižní Ameriky s vysokou nadmořskou výškou a indiánským obyvatelstvem v rozličných kloboučcích.

Otrískaným busem jsme se přesouvali k laguně Quilotoa. Na jedné zastávce do zavazadlového prostoru natlačili dvě bečící ovce. Krosny jsme pak vyndali smradlavé a obalené ovčími bobky. Navíc jsme s ovceci a jejich pasáčkem museli ještě přestoupit na korbu pick-upu, protože řidič autobusu se rozhodl, že ten den už dál nepokračuje. Quilotoa je kráter o průměru 3,5 km, hluboký asi 650 m. Na dně do kalderového jezera